

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotnik. — Oglasi se računajo v stroški ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 20 stotnik; oamrtice, zabave, poslušnice in vabila po 40 stotnik, oglasi denarnih zavodov po 80 stotnik. Mali oglasi po 10 stotnik, beseda, najmanj pa 1 l. — Oglase sodelstva inšerati oddajati Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo poštom na uprav Edinosti. Uprava in inšerati oddajati se nahajata v Trstu, ul. sv. Františka 20.

Posvetovanja v kronskem svetu.

Protestni shodi proti strankarstvu. Manifestacije za razpis voif. sv.

Seja ministrskega sveta.
BELGRAD, 21. V današnji seji ministrskega sveta, kateri je predsedoval prestolonaslednik in ki se je pričela ob 10, se je nadaljevalo posvetovanje s člani naše mirovne delegacije. Seja je trajala do 13. V času, ko se je vršila seja, se je vseučiliščna mladina, ki se je ravno vračala s svojega shoda, sklicanega povodom reških dogodkov, ustavila pred poslopjem ministrstva za zunanje stvari ter s klicanjem manifestirala za jugoslovansko Reko. Ob 17 se je ministrski svet pod predsedstvom prestolonaslednika vnovič posvetoval s člani delegacije.

Posvetovanja v Belgradu.
BELGRAD, 22. Minister zunanjih poslov dr. Trumbić je bil pozvan na dvor ob 17. uri. Tekom današnjega dne so bili šefi različnih strank obveščeni o političnem položaju. Zvečer je bila na dvoru večerja v čast delegaciji. Povabljeni sta bila tudi član vlade Davidović in predsednik parlamenta dr. Pavlović. Jutri se bodo nadaljevala posvetovanja v ministru zunanjih poslov pod predsedstvom regentovim. Pri tej priliki bo podal dr. Trumbić poročilo o jadranskem vprašanju.

BELGRAD, 23. Včeraj ob 10 se je nadaljevalo posvetovanje v ministru zunanjih poslov, ki je trajalo do 13. ure. Kronskemu svetu je predsedoval prestolonaslednik. — Opoldne so prišli pred ministrstvo dijaki, kličoč: »Živela jugoslovanska Reka!«, »Živela edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev!«, »dol z nedelavci in strankarji, na volitve pred narod!« Ob 17 se je posvetovanje nadaljevalo in trajalo vse do 20. V parlamentarnih krogih se čuje, da je to posvetovanje za časa krize nepotrebno in da je bilo tudi nepotrebno, da so došli iz Pariza vsi delegati. Davidovičeva vlada da je bila o členu 51. mirovne pogodbe dovolj obveščena. Ona je zato podala ostavko. V Parizu je sedaj na dnevnem redu pogodb z Belgijo in zato je posvetovanje samo izguba. Delegacije so danes obvestili šefe strank o zunanji situaciji. Pašić je želel, da se šefi političnih strank zbera in da se jim ob tej priliki naznani sad dela na mirovni konferenci v Parizu.

Proti anarhiji in diktaturi.
BELGRAD, 21. Na današnjem protestnem shodu belgrajskih meščanov so govorniki ostro kritizirali delovanje vlade in parlamenta, tekočede notranje, kakor zunanje politike. Zahtevali so, da se na vsak način prepreči tako anarhija, kakor diktatura, da se Narodno predstavništvo razpusti, kakor hitro bo volilni zakon izgotovljen, ter da se razpišejo in čim prej izvedejo volitve. Shod je bil zelo množično obiskani ter se bo ponavljal vsako nedeljo, dokler bodo trajale take razmere.

Shod zagrebške akademske omladine.
ZAGREB, 21. Vseled inicijative društva jugoslovanskih akademikov-beguncev in v dogovoru z vsemi organiziranimi skupinami se je vršila danes v avli vseučilišta SHS v Zagrebu velika skupščina zagrebške akademske omladine. Zupčino je otvoril kolega Haberle, predsedoval je Gjorgje Kamernarović. Dnevni red je bil: zunanja in notranja politična situacija Jugoslavije ter delo narodnih poslancev v začasnem Narodnem Predstavništvu v Belgradu. V obširnem govoru je referiral Joe Matolić. Po njegovem govoru je bila sprejeta resolucija: Akademski omladina v Zagrebu, zbrana na zboru 21. septembra, brez razlike strank in političnega mišljenja, težko občuti v svojem sru razvratnost političnih strank in njihovih medsebojnih, času neprimernih borb v času, ko se postavljajo temelji naši mladi državi. Najostreje obsojajo destruktivno delo in kratkovidno osežno in strankarsko borbo začasnih poslancev v Narodnem predstavništvu v Belgradu v časih, ko se ni rešeno vprašanje državnih mej. Ponavljamo, da omladina, ki vedno nosi v svojem sru plemenite ideale svojega naroda po sto in stoletnih borbah za končno zedinjenje vsega Jugoslavstva, ona ista omladina, ki se je v tej borbi vedno najbolj izpostavljala, se zgraja nad delom in držanjem naših politikov, ki omogočujejo našim neprijateljem, da izkoristijo našo neslogo. Omladina sporoča Narodnemu predstavništvu, da neče več tpeti nedelavnosti sedanjega Narodnega predstavništva, marveč da zahteva takoj in brez odlaganja volitve za konstituanto na najširši demokratični osnovi. Omladina ne priznava pariškega miru, ki je naredil s svojim členom 51 državo SHS za vazala vele-

vlasti.
BELGRAD, 21. Današnji seji ministrskega sveta, kateri je predsedoval prestolonaslednik in ki se je pričela ob 10, se je nadaljevalo posvetovanje s člani naše mirovne delegacije. Seja je trajala do 13. V času, ko se je vršila seja, se je vseučiliščna mladina, ki se je ravno vračala s svojega shoda, sklicanega povodom reških dogodkov, ustavila pred poslopjem ministrstva za zunanje stvari ter s klicanjem manifestirala za jugoslovansko Reko. Ob 17 se je ministrski svet pod predsedstvom prestolonaslednika vnovič posvetoval s člani delegacije.

Kongres jugoslovanskih žen.
BELGRAD, 21. Današnji seji ministrskega sveta, kateri je predsedoval prestolonaslednik in ki se je pričela ob 10, se je nadaljevalo posvetovanje s člani naše mirovne delegacije. Seja je trajala do 13. V času, ko se je vršila seja, se je vseučiliščna mladina, ki se je ravno vračala s svojega shoda, sklicanega povodom reških dogodkov, ustavila pred poslopjem ministrstva za zunanje stvari ter s klicanjem manifestirala za jugoslovansko Reko. Ob 17 se je ministrski svet pod predsedstvom prestolonaslednika vnovič posvetoval s člani delegacije.

Regent Aleksander v Zagrebu.
BELGRAD, 22. »Politika« poroča: Prestolonaslednik Aleksander bo odpotoval v Zagreb dne 5. oktobra. V Zemunu ga bo pričakoval hrvatski ban dr. Paleček. V Zagreb bo prišel istega dne ob 3 popoldne. Zvečer bo v banskem dvorcu, kjer bo prestolonaslednik Aleksander stanoval, svečan banket. V ponedeljek, dne 6. oktobra bo prestolonaslednik v dvorcu sprejemal deputacije velikih županij in svobodnih mest: Zagreba, Karlovca, Osjeka, Varaždina, Reke in Zemuna. Zvečer bo v gledališču slavnostna predstava. Dne 7. septembra bo velika vojaška parada, ki se je bodo udeležili srbski in hrvatski polki. Potem bo prestolonaslednik Aleksander sprejel v vojašnici 35. pešpolka častniški zbor. Zvečer bo velika narodna veselica. Prestolonaslednik bo obiskal tudi Krapino in Karlovac ter bo tudi prisostvoval narodni svečanosti v Maksimiru, velikim sokolskim vajam in dirki zagrebškega jahalnega kluba. Obiskal bo vseučilišče, akademijo znanosti, knjižnico in vse prosvetne in dobrodelne ustanove v Zagrebu. Katoliške in pravoslavne duhovnike, ki jih bo vodil zagrebški nadškof dr. Bauer, bo sprejel v posebni svečani avdijenci.

Regent prestolonaslednik Aleksander v Ljubljani.
Kakor javljajo iz Belgrada, je definitivno določeno, da pride regent prestolonaslednik Aleksander v Ljubljano v ponedeljek, dne 13. oktobra. Regent pride z velikim spremstvom, v katerem bosta med drugimi tudi vojvoda Mišić in vojni minister general Hadžić. Program regentovega bivanja na Slovenskem še ni ugotovljen, toliko pa je gotovo, da ostane na slovenskih tleh več dni in da poseti tudi razna mesta, med temi Maribor. Ni izključeno, da bi regent ne posetil tudi Koroske. Podrobnosti spreda se določijo v Belgradu, kamor te dni odpotujejo delegati pripravljalnega odbora za svečan sprejem regenta Aleksandra v Ljubljani, da se z merodajnimi činitelji dogovore o vseh posameznostih.

Radićeva družina na svobodi.
ZAGREB, 22. Iz sodnega zapora v Zagrebu so izpuščili ženo in hčerko poslance Stepana Radića. Preiskava pa je uvedena in se nadaljuje. Posl. Radić je še vedno v zaporu.

Jugoslovanski poslanik v Bruslju.
BELGRAD, 22. Jugoslovanski poslanik na belgijskem dvoru, Jovan Marković, ki je bil pri jugoslovanski delegaciji v Parizu, je odpotoval v Bruselj, da odda svoje poverilnice.

Tihotapstvo z neizgospisanimi bankovci.
LJUBLJANA, 23. Iz bosenskih listov posnemamo, da so v Bjelini odkrili na veliko zasnovano tihotapstvo z neizgospisanimi bankovci. Gotova bjelinska družba je v lastnem avtomobilu v tihotapila milijonske svote neizgospisanih avstrijskih novčanic, ki jih je nato žigal blaginik željne privilegirane banke v Bjelini, Pečo Milošević, ki je imel spravljen stari pečat za žigovanje denarja; nato so bankovce spravili v promet in tako oškodovali državo za milijone. Vso stvar je izdal knjigovodja Srbske šteditnice v Bjelini: predsednika Rista Mitrinovića, ravnatelja Bogosava Babića, knjigovodjo Djoka Nikolića in

upravnega člena Dika Vasilovića, razen tega gori navedenega Pečo Miloševića, Potvorjenih bankovcev so zaplenili doslej za 450.000 K. Govori se, da se ta afera raztepa po vsej državi in da je pričakovati še presenetljivih odkritij. Uvedena je obširna preiskava.

Reško vprašanje.

Vesti o Wilsonovem odgovoru neresnične.

Wilson priznal Reko Italiji?
Včerajšnji »Lavoratore« piše: »Epoka« javljajo iz Pariza, da je Wilsonov odgovor prišel v hotel Crillon. Wilson je baje pristal na naslednje rešitev reškega vprašanja: 1. Italijanska meja je črta, ki je sedaj zasodena po Italijanih; Italija se pa obvezuje, da ne bo gradila utrdob. 2. Teritorialna zveza med kraljestvom Liije in Reko. 3. Reka pod Italijanskim gospostvom. 4. Luka pod Zvezo narodov. — (Posneti smo to vest kot kroničarji; ugotavljamo pa, da bi bila ta »rešitev« tako čudna, da nam se zdi posamezno neverjetna. Pr. ur.)

Wilson ni bil odgovoril.
RIM, 23. Očidelna »Agenzia Italiana« sporoča: »Nekateri listi so prinesli vest, da je Wilsonov odgovor glede reškega vprašanja že prišel na mirovno konferenco. Pooblaščenim smo, da popolnoma dementiramo to vest.

Zakaj ni Wilson šel odgovoril.
PARIZ, 23. (»Corriere della Sera«.) Ameriški krogi trde se vedno, da ni Wilsonov odgovor še prišel in da tudi ne more v najboljšem slučaju prispeti do četrtka. Predsednik ameriške delegacije Polk je podal danes v tem smislu izjavo ameriškim časnikarjem. Rekel je, da je porabila brzojavka, ki jo je poslal Wilson minulo sredo, precej časa, preden je prispela na obal Tihga oceana, kjer hodi Wilson od mesta do mesta na svojem propagandnem potovanju. Wilson je torej dobil brzojavko k večjem v petek ali soboto, in treba bo nekoliko dni, preden sklene, kaj naj odgovori Polk je pripravljen, da ameriška delegacija ne pričakuje odgovora pred četrtkom.

To službeno posnelo ameriške delegacije gotovo predpostavljajo, da prihajajo brzojavke predsednika Wilsona ameriški delegaciji zato tako počasi, ker je treba tečajno pisano pismo najprej v Washingtonu razrešiti in na nov način spisati, preden se pošlje v Pariz. Toda vedno niso prihajale te brzojavke tako počasi, pripominja poročevalec lista »Corriere della Sera«, ker se je večkrat zgodilo, da je dobil predsednik ameriške delegacije že v 24 urah poročilo, ki ga je vprašal od Wilsona. Ni torej mogoče nič drugega, nego da se hoče predsednik Wilson potanko informirati o razvoju dogodkov na Reki in o posledicah, ki so jih povzročili v Italiji.

Clemenceau in Lloyd Georgejev petitski na Wilsona.
RIM, 23. »Tempe« piše: Clemenceau in Lloyd George sta naredila še drugi odločilni korak pri Wilsonu, da ga pregovorijo na upoštevne potrebe vzpostavitev miru v Italiji, da se prepreči gibanje mas, ki bi lahko imele težke posledice v ostalem delu Evrope.

Kako misli Vesnić o reškem vprašanju.
PARIZ, 23. (»Corriere della Sera«.) Francosko časopisje prinaša našt o rešitvi reškega vprašanja, kakor ga priobčuje italijansko časopisje (tisto pod Italijo, lula in železnice pod pravo Zvezo narodov, priključitev k Italiji velikega obalnega pasen med Trstom in Reko in medtem enakega stopanja o vojaškim okrajem, kakor je določeno za desno obal reke Renu), in smatra, da bi mogel na to rešitev pristati tudi Wilson. »Matine« je hotel doznati, kako mislijo o tem Jugoslovani, ter je vprašal o tem Vesnić. »Čenili smo vedno in tudi sedaj zelo častimo Italijansko prijateljstvo, je odgovoril Vesnić, in hočem verjeti, da tudi Italija čuti ista čustva. Zato bi se moralo jadransko vprašanje rešiti tako, da ne pusti nobene podlage ne za spore ne za najmanjšo domnevo kakšnega nesporazuma. Sredstvo za dosuge teke rešitve je to, da se Italija odreče razdeljanju svoje oblasti na kakršnosih točko naše zondje.

»Action Française« ugotavlja, da je imel D'Annunzio čin za posledico razburjenje jugoslovanskega nacionalizma.

Mirovna konferenca.

Clemenceau sprejel Kramarja.

PARIZ, 24. (S) Snoci je sprejel Clemenceau čehoslovanskega ministra Kramarja.

Odlok za prepoved izvažanja nemških vrednostnih papirjev.

BEROLIN, 23. (S.) Odlok, ki prepoveduje izvažanje nemških vrednostnih in izozemstvo, je podan do 30. novembra 1919.

Podpis dogovora proti prodajanju orožja in drugega vojnega materiala.

PARIZ, 24. (S) »Petit Parisien« zatrjuje, da so minulo soboto podpisali zavezniški odposlanci, med temi tudi romunski in jugoslovanski delegati, dogovor s 25 členi, ki zabranjuje skozi 7 let prodajanje orožja, streliva in drugega vojnega materiala v večjih množinah, ki se nahajajo v posameznih krajih.

jih, in katerih razpisanje bi pomenjalo nevarnost za mir in za javni red.

Nemška tehniška komisija v Versaillesu.

VERSAILLES, 24. (S) Danes jutraj je prislopo v Versailles 15 nemških tehnikov z nalogo, da nadzorujejo izročitev premoga in obnovitev opustošenih pokrajin.

Lersnerjeva nota glede kemelskega vprašanja.

PARIZ, 24. (S) Lersner je poslal mirovni konferenci noto glede kemelskega vprašanja.

IZ RUSIJE.

Boljševiški porazi. Poljska zrota v Smolensku proti boljševikom.

CURIH, 24. (S.) Vesti iz Stockholma pravijo, da je povzročilo napredovanje poljskih čet proti Dnjepru v boljševiških vrstah nepopisen strah in da se enika reča armada v vratolomnem begu iz bobrujskega okraja. Boljševiki so v nagli izpraznili Oršo, Skiovo, Vitebsk in Polock ter odvedli s soboj ugodne Poljake, katere pošljejo v moskovske in tulske ječe. Boljševiške oblasti se boje poljske nevarnosti, ki bi mogla preiti na ozemlja preko starih poljskih meja. V Smolensku je razkrl krolevni komisar neko poljsko zaroto; v poljskih krogih je bilo mnogo oseb aretiranih. Boljševiki so postreli več ugodnih Poljakov.

PARIZ, 24. Iz Pekinga poročajo: Kmetje in mohamedanske čete so porazili boljševiško armado v fenganski pokrajini in ustanovili začasno vlado. Sedaj napredujejo proti Tašupu.

Boj proti boljševikom.

VARSAVA, 23. (S.) Poročilo vrhovnega štaba pravi: Nadaljujejo se tudi boji na vsej boljševiški fronti. Južno od Kraslavca je poljska konjenica zasledila reko Vzarino. Veliko boljševikov je bilo ujetih. Na severnem odseku so nekateri naši oddelki odbili hude sovražnikove napade in zasledili četo Janina-Mikolajeva. Zapoljena je bila ena baterija in ujetih veliko število vojakov. Močan sovražnikov napad na Berezino je bil tudi odbit.

Rusko-estonska mirovna pogajanja.

PARIZ, 23. Začela so mirovna pogajanja med Rusijo in Estonko.

Litvinska delegacija na mirovni konferenci je sporočila, da je javl Cicerin, sovjetski komisar za zunanje stvari, da je sovjetska vlada predložila Litvi otvoritev mirovni pogajanj, toda litvinska vlada je odgovorila, da se noče pogajati s sovjeti in da se strinja z zaveznicami.

Boji proti boljševikom.

BELGRAD, 23. Tukajšnja ruska agencija javlja: Na poljski fronti je inicijativa na poljski strani. Močno napredovanje ogroža edino transverzhalno črto na Moskvi. Ako bi Poljaki mogli prodreti ob Dnjepnu in Vitebsku, bi izgubili boljševiki vso obrambno črto. Zaradi tega so boljševiki odpostavili svojo premoč na severno poljsko fronto. General Semčikov napreduje ob Berezini proti Dnjepnu, proti Mogiljevu. Južno od reke Berezine ni bilo nobenih resnih napadov, ker so se boljševiki umaknili na sever. Kaže se uspeh velikega dela britanske misije, ki je opremila armado z vsem potrebnim. Armada je dobila 20.000 pušk, mnogo municije, 40.000 kožuhov in drugega materiala. Osvojitev Jamburga je važna, ker to mesto obvladuje reko. Delavci in mineri, ki so evakuirani iz uralskega predela, zasledenega po boljševikih, so zaposleni sedaj v državnih tvornicah in delavnicah centralne Sibirije. Delo se živahno nadaljuje. Minister sibirske vlade za poljedelstvo je odredil racionalno eksploatacijo gozdnega bogastva v Sibiriji. Sekcija za narodno kulturo je organizirala jako dobro delo na sibirski fronti in v sosednji coni. Pripravljene so ročne biblioteke in bioskopi za vojake. Vojaki ruske države poslušajo predavanja o današnji krizi.

IZ NEMŠKE AVSTRIJE.

Vprašanje čeških šol na Dunaju.

DUNAJ, 21. Državni kancelar dr. Renner je danes sprejel odposlance čehoslovanskega narodnega odbora v zadevi ustanovitve čeških šol na Dunaju. Državni kancelar je uvodoma naglašal, da se bo v tem vprašanju postopalo strogo v duhu mirovne pogodbe. Izrečno pa mora ugotoviti, da se nikakor ne more strinjati s kako zvezo tega vprašanja s preskrbovanjem Dunaja s premogom. — Obzležuje, da neprestano negovanje narodne občudljivosti na vseh straneh zelo ovira strokovnaško razmišljanje vseh manjšinskih vprašanj. Državni kancelar obsoja to narodno gonjo in želi ustvariti takozvane, ki omogoča stvarno razmišljanje vprašanja krivde, in naproša zastopstvo narodnega odbora, naj tudi s svoje strani postopa v tem smislu. Po podrobnih razložitvi želja narodnega odbora se je dosegel sporazum, naj se vsa vprašanja predložijo anketi, ki se začne v četrtlek zvečer in kateri naj prisostvujejo tudi zastopniki narodnega odbora.

Seja, na kateri se je sklenila vojna.

DUNAJ, 23. »Arbeiter Zeitung« priobčuje besedilo protokola skupne ministrske seje, ki se je vršila na Dunaju dne 7. julija 1914 pod predsedstvom grofa Berchtolda in ob udeležbi ministrskega predsednika Stürgkha, ogrskega ministrskega predsednika Tisze, šefa generalnega štaba Conrada in zastopnika vojaškega poveljstva. Govorili so o diplomatski akciji proti Srbiji. Grof Berchtold je izjavil, da si je treba jasno predočiti, ali ni že prišel trenutek, da se napravi Srbijo neskladljivo. Dejal je, da mu je samemu jasno, da oboje napad na Srbijo pripelje do vojne z Rusijo. Treba pa je stvar prehiteti in s pravčasnim obračunom razvoj zadržati, ker pozneje ne bo več mogoče. Ogrski ministrski predsednik je izrazil svoje pomisleke in omenil, da ne soglaš z nepričakovanim napadom s predloženo diplomatično akcijo, ki jo nameravajo in o kateri je govoril tudi v Berlinu grof Hoyos. Za svojo osebo je menil, da vojna v tem trenutku ni neobhodno potrebna. Avstrijski ministrski predsednik Stürgkh je dejal, da so zadnji dnevi ustvarili tak psihološki položaj, ki naravnost ali na vojni obračun s Srbijo. Dočim je grof Tisza še vedno navajal pomisleke, se je vojni minister Krobatin izjavil za takojšnjo vojno. V naslednji seji je grof Stürgkh dejal, da je treba odstaviti di-

nasitijo Karagjorgjevičev in postaviti na srbski prestol evropskega kneza. Koncem debate so konstatirali, da so prvi vsi udeleženci za brzo rešitev spora bodisi v vojnem ali mirnem smislu, drugič, da je ministrski svet pripravljen priključiti se mnenju grofa Tisze, da se izvede mobilizacija šele potem, ko bodo izročeni Srbiji konkretni predlogi, t. j. ultimati, ki ga bo ta zavrnila. Vsi izvezniki grofa Tisze, so bili mnenja, da je staviti Srbiji take zahteve, o katerih se ve, da jih bo gotovo odklonila. Končno je grof Berchtold z veseljem poudarjal, da so se približali vojni. Ta protokol je podpisal bivši cesar Franc Jožef dne 16. avgusta z besedami, da je vzel vsebino protokola za znanje.

Nemška vlada probi listine o vzrokih vojne.

BEROLIN, 23. (S.) V političnih in parlamentarnih krogih se govori, da se pričobe prve nemške listine o vzrokih vojne v oktobru. Pričbe se pred vsem listino od časa sarajevskega udara do vojne napovedi.

IZ AMERIKE.

Wilsonova zmaga nad republikansko opozicijo.

LOS ANGELES, 23. Predsednik je zmagal v boju proti svojim nasprotnikom, zastopanim od najbolj nepopustljivih republikanskih senatorjev Johnsona, Boraha i. dr. Voditelji političnih organizacij v Kaliforniji, kateri so poslušali Wilsonove govore, so izjavili v časopisih, da se podvržejo, v kolikor gre za sklepjanje in notranji politiki, republikanskim senatorjem, toda v zunanji politiki da se pridružujejo predsedniku Wilsonu.

Johnson in drugi opozicijski senatorji so naglašali, da je odstopitev Santunga Japonski neupravičena kršitev kitajskih pravic, da bo imela Velika Britanija s svojimi kolonijami znatno večino glasov v svetu Zveze narodov in da nimajo Zedinjene države nikakega interesa, da se pridružijo običajnim evropskim državam.

Wilson je pobil ta izvajanja naglašujoč, da ste Francija in Anglija obljubili Japonski Santung in jo tako pregovorili, da vstopi v vojno in brani Tih Ocean, in da se Amerika ne more protiviti izvršitvi te obzave, ne da bi se osvojevala razun Japonski tudi Franciji in Angliji.

Glede glasovanja angleških kolonij je vprašal Wilson, ali bi bilo pravilno, da se odzvame Kanadi, Avstraliji, Novi Zelandiji, Južni Afriki in Indiji pravico do glasovanja v svetu Zveze narodov, dotim se je to dovolilo Panami in Kubi. Toda njegov največji uspeh je bil odločen protest proti republikanski politiki za sebično ločitev od Evrope.

»Republikanci naglašajo — je rekel predsednik — da smo mi močnejši nego Evropa, ker smo gospodarstvi neodvisni, dočim potrebuje Evropa naše pomoči. Toda zakaj smo močnejši? Ker je Evropa vstopila v borbo za svobodo sveta dolgo pred nami, ker je dala vse, vse žrtvovala, da bi zmagala. Mar naj rečemo mi, ki smo prišli na boje polje za drugimi in ki smo manj izgubili nego drugi, evropskim narodom: Skrbite sami za svoje zadeve; vi ste preveč ubogi, da bi se nam mogli pridružiti? — Taki predlogi niso dostojni vseh ameriških tradicij. Slava Amerike ni odvisna od njenega ogromnega bogastva. Amerika je velika, ker mora predreti s svojimi načeli in ker mora doseči svoje cilje.

Senator Johnson se je zaradi hlađenja sprejema s strani svojih kalifornskih volivcev odpovedal nadaljnjemu spremljevanju Wilsona v svrhu pobiranja njegovih izjav in se povrnil v Washington.

Wilson o versailleski konferenci in o Zvezi narodov.

NEW-YORK, 23. (S) Predsednik Wilson je na neki seji v Renu, mestu v državi Nevada, govoril o Zvezi narodov in primerjal versaillesko konferenco z dunajskim kongresom; izjavil je, da ni imel ta kongres uspeha, ker je bila vlada posameznih dežel v rokah majhne skupine avtokratov, dočim so pogodbo o Zvezi narodov sestavili demokratiški zastopniki, tako da narodi niso več odvisni od avtokracij. Proti koncu svojega govora je rekel, da more edino Amerika dati svetu mir, po katerem hrepene vsi narodi; za Zedinjene države je važno, da se vzpostavi mir in da izgine uporni duh.

IZ ITALIJE.

Razburjenje pred sestankom kronskega sveta.

RIM, 23. Jutri ob 9.30 se sestane kronski svet, katerega se udeležijo 20 oseb. Ranski listi se še vedno niso pomirili. Nekateri listi so proti sklicanju kronskega sveta, ker smatrajo, da se namerava ministrski predsednik Nitti na ta način rešiti odgovornosti in najti lep povod, da odstopi; drugi listi smatrajo zopet, da je sklicanje kronskega sveta zadnji Nittijev poizkus, da se vzdrži na moči. Nihče ne ve kakaj je pravzaprav ta kronski svet sklican, toda vsak čuti, da gre tu za reško vprašanje.

»Epoca« je priobčila danes jutraj v posebnih izdajah, da je Wilson priznal Reko Italiji. Vest je bila sprejeta z navdušenjem, ki se je pa kmalu poleglo: zvečer je brzojavil isti pariški poročevalec, da se je s svojo vestjo ... prenašal. Toda zastolil Nekateri listi hočejo vendar na vsak način, da je Wilson odgovoril in da je zato sklican kronski svet.

»Epoca« je vprašala o tem nekakega vladnega člana, ki je odgovoril: »Nikdar nismo preživljali težjih časov. V vojski in mornarici imamo uporne oddelke, a v notranjosti protestna stavka, kateri se bodo pridružili železničarji in delovna zveza. V tem težkem položaju je hotel Nitti slišati mnenje najpoučnejših oseb v državi.

Toda »Epoca« se ne ozira na to razlago, češ vsemu je kriv Nitti, ki ni zmožen, da bi sedaj vodil državno usodo.

PODLISTEK

IIIjeva oporoka. (50)

Av gust Šenoa. — Prevedel M. C. g.

— Jaz s teboj? — se je začudil Petrović iznova.
— Da! Vse boš imel. Vidiš, da sam pošten lopov!
— Lopov, da! — se je posmejal pijanec od srca, — imeniten ptiček si, uamljena dušica. Vem, zakaj me misliš odpeljati, vem predobro. Star praktik sem. Da se za tvojiimi lopovičnimi zbršiš sled. Toda kaj poreče vdova, ti modrijan ti?
— Vdova leži bolna na Dunaju ali v Gradcu, nima denarja, ne more semkaj. Po najinem odhodu se lokarnar poroči s Maro in odide potem po Jagico. V tem sva midva že daleč na Madžarskem, od tam ga odineva na

Vlaško. Tam naju ne ujame niti vrag. Lekar nar pa ukroti vdovo, da ne bo kričala.
— Vidiš, vidiš, kako si vse lepo ukrenil. Velik mojster si! — je govoril Petrićević, v enomer kima joč z glavo, — toda jaz ... jaz ... ne grem.
— Jelusić je prebledel.
— Zakaj ne?
— Ker nočem.
— Zakaj nočeš? — je vprašal odvetnik, tresoč se od jeze.
— Čemu bi se jaz, takole bolan, ko mi je duša že na jeziku, voziral po madžarskih pustah. Nočem.
— Ali kaj bo s teboj?
— Se že najde kakšna dobra dušica, ki me bo preživljala. Sicer mi pa moraš tudi ti pustiti kaj tisočak.
— Niti groša.
— Pa ne odideš iz Zagreba. Jaz ovačim vse.
— Potem propadeš tudi ti, moreč! — je jeno zakrkljal odvetnik.

(Daleje.)

„Klca Nazionale“ pravi, da je sklicanje kronskega sveta zadnji položaj Nitti, najnevarnejša demagogija, kar jih je imela Italija.

„Tribuna“ pa smatra, da je sklicanje kronskega sveta upravičeno, ker je to edina pot, ki bi mogla privedi do rešitve iz zapletene krize.

Vsi ministri dali svoje listnice Nitti na razpolago.

RIM, 23. Ministrski svet se je sešel nočjo. Sela je trajala dve uri. Nitti in Nitti sta polajnila položaj in vzroke odgoditve zbornice seje in sklicanje kronskega sveta. Vsi ministri so dali svoje listnice Nitti na razpolago.

Socijalisti se ne udeležijo kronskega sveta.

RIM, 23. Socijalistični zastopniki, ki se nahajajo v Rimu, so izjavili sporazumno s Turatijem, da bi se socijalisti ne udeležili kronskega sveta.

RIM, 23. „Avanti“ piše, da se je Turati večer dogovarjal s člani stranknega vodstva. Bilo je enoglasno sklenjeno, da se socijalisti ne udeležijo kronskega sveta. Kakor piše „Giornale d'Italia“, je dobil Turati poziv, da ntemelji ta sklep pisмено pri Nitti.

Skupščina slovenskih socijalnih demokratov.

Vendar je prišlo, namreč poročilo o nedeljski skupščini bivše jugoslovanske socijalnodemokratske stranke, katera pa si je naredila v zadnjem trenutku skromno ime slovenskih socijalnih demokratov, dasiravno je bila napovedana pravzaprav vendar se nekoliko širša skupščina slovenskih in hrvaških socijalnih demokratov. Kaj je dalo povod temu izpreminjenju imena, si pač lahko mislimo, in se ob izidu, ki ga je podala skupščina, tudi prav nič ne čudimo, da je prišlo do tega izpreminjenja. Toda o tem in drugih semkaj apadejočih vprašanj ob priliki, ko nam bo beseda svobodna; za sedaj naj objavimo samo poročilo, kakor ga je objavil večerajšnji „Laboratore“. Poročilo pravi:

„V nedeljo, 21. t. m., se je v zeleni dvorani Delavskega doma v Trstu vršila napovedana skupščina slovenskih socijalnih demokratov v Julijski Benetiji. Navzočih je bilo 62 odposlancev in veliko gostov. Skupščina je otvoril sodrug Regent, ki je v k. jih besedah pojasnil postanek dnevnega reda in logičnost predlogov vodilnega odbora. Skupščina se je sklicala, da sklepa o zedinjenju z italijanskimi sodrugi ter o taktiki in organizaciji stranke, kakor tudi o potrebi zdajanja slovenskega socijaldemokratskega lista. Za predsednika skupščine je bil izvoljen sodrug Jernejčič, za zapisničarja pa Lovko in Vavpotič.

O prvi točki dnevnega reda, namreč predlogu vodstvenega odbora na zedinjenje z italijanskimi socijaldemokratsko stranko je govoril sodrug dr. Tuma, ki je po zelo jasni obrazložitvi potrebe dejanskega mednarodnega zedinjenja socijaldemokratskega proletarijata in socijaldemokratskih strank, ki so ostale zveste nauku razrednega boja in velikemu idealu proletarske internacionale, predlagal brezpogojno zedinjenje z italijansko socijaldemokratsko stranko.

Predlogu je sledila razprava, katere so se udeležili sodrugi Stravs (Idrija), Hreščak, dr. Ferfolja, Rovar, Regent, Srebrnič in mnogi drugi. Po razpravi, ki je bila zelo živahna in zanimiva, je bil sprejet z 58 glasovi naslednji predlog:

„Meddeželna skupščina slovenskega socijaldemokratskega proletarijata, vršča se v Trstu 21. septembra 1919, pripoznava potrebo zedinjenja politične organizacije slovenskega proletarijata v Julijski Benetiji z organizacijo italijanskega proletarijata ter nalaga vodstvenemu odboru, da sporoti vodstvenemu odboru italijanske socijaldemokratske zveze v Trstu pristop političnih organizacij slovenskega socijaldemokratskega proletarijata k politični organizaciji socijaldemokratske stranke v Italiji. Brezpogojni pristop slovenskega socijaldemokratskega proletarijata k politični organizaciji italijanskega socijaldemokratskega proletarijata ni, kakor se razume, v nikakršni zvezi s političnimi vprašanji narodne in nacionalistične narave.“

K drugi točki dnevnega reda, tičejo se taktike, politične organizacije stranke in socijaldemokratskega časopisa je poročal sodrug Regent. Sledila je živahna razprava, katere so se iznova udeležili sodrugi Stravs, Rovar, dr. Tuma in mnogi drugi. Skupščina je sklenila, da obnovi staro organizacijo in ustanovi odtake v krajih, kjer še ne obstoje, in naloži vodstvenemu odboru, da naj nemudoma stori vse za izdajanje slovenskega socijaldemokratskega lista, brez katerega bi bila socijaldemokratska propaganda težavna, če ne nemogoča.

Kar se tiče taktike, je skupščina sprejela predlog, ki izraža solidarnost slovenskega proletarijata v Julijski Benetiji z revolucionarnim proletarijatom vsega sveta, izjavlja solidarnost z vladavino delavskih svetov v ruski republiki ter odobrava njihov boj proti meščanski zvezi. Skupščina pripoznava potrebo, da se neprestano vzdržava revolucionarna propaganda med masami in z vsemi sredstvi ohranja nove proletarske socijalne tvorbe, da se jim zagotovi obstanek in pripravi polje za upostavo socijaldemokratske vladavine in onih pokrajinah, ki se doslej nahajajo pod meščanskim pritiskom. Skupščina izjavlja, da je proti vsaki politiki razrednega skupnega delovanja, proti nasilni metodi in sprejema program elekcionistične maksimalistične taktike.

Skupščina je končno izvolila tri člane v vodstveni odbor socijaldemokratske pokrajinske zveze za Julijsko Benetijo. Izvoljeni so bili sodrugi: dr. Henrik Tuma, Ivan Regent in Anton Jernejčič.

„Laboratore“ je pospremil to poročilo z nekaterimi pripombami, iz katerih gre radost italijanskih sodrugov na tem zedinjenju. „Bila je pač enotnost v političnem veroizpovedanju, toda upravnost te bili ločeni obe socijaldemokratski stranki, italijanska in slovenska. Danes je izginila tudi ta ločitev. Priklonitev teh pokrajin k Italiji, ki je napravila nas in Slovence državljane ene države, katera v razliko s staro Avstrijo ne goji narodnostnih razlik, ni samo omogočila, temveč naravnost

naložila popolno združitvo obeh proletarijatorov.

Tako se naključje italijanskega nagrobniča z jugoslovansko socijaldemokratsko stranko v Primorju.

„Tribuna“ pravi, da je sklicanje kronskega sveta zadnji položaj Nitti, najnevarnejša demagogija, kar jih je imela Italija.

Vsi ministri dali svoje listnice Nitti na razpolago.

RIM, 23. Socijalistični zastopniki, ki se nahajajo v Rimu, so izjavili sporazumno s Turatijem, da bi se socijalisti ne udeležili kronskega sveta.

RIM, 23. „Avanti“ piše, da se je Turati večer dogovarjal s člani stranknega vodstva. Bilo je enoglasno sklenjeno, da se socijalisti ne udeležijo kronskega sveta. Kakor piše „Giornale d'Italia“, je dobil Turati poziv, da ntemelji ta sklep pisμένο pri Nitti.

Skupščina slovenskih socijalnih demokratov.

Vendar je prišlo, namreč poročilo o nedeljski skupščini bivše jugoslovanske socijalnodemokratske stranke, katera pa si je naredila v zadnjem trenutku skromno ime slovenskih socijalnih demokratov, dasiravno je bila napovedana pravzaprav vendar se nekoliko širša skupščina slovenskih in hrvaških socijalnih demokratov. Kaj je dalo povod temu izpreminjenju imena, si pač lahko mislimo, in se ob izidu, ki ga je podala skupščina, tudi prav nič ne čudimo, da je prišlo do tega izpreminjenja. Toda o tem in drugih semkaj apadejočih vprašanj ob priliki, ko nam bo beseda svobodna; za sedaj naj objavimo samo poročilo, kakor ga je objavil večerajšnji „Laboratore“. Poročilo pravi:

„V nedeljo, 21. t. m., se je v zeleni dvorani Delavskega doma v Trstu vršila napovedana skupščina slovenskih socijalnih demokratov v Julijski Benetiji. Navzočih je bilo 62 odposlancev in veliko gostov. Skupščina je otvoril sodrug Regent, ki je v k. jih besedah pojasnil postanek dnevnega reda in logičnost predlogov vodilnega odbora. Skupščina se je sklicala, da sklepa o zedinjenju z italijanskimi sodrugi ter o taktiki in organizaciji stranke, kakor tudi o potrebi zdajanja slovenskega socijaldemokratskega lista. Za predsednika skupščine je bil izvoljen sodrug Jernejčič, za zapisničarja pa Lovko in Vavpotič.

O prvi točki dnevnega reda, namreč predlogu vodstvenega odbora na zedinjenje z italijanskimi socijaldemokratsko stranko je govoril sodrug dr. Tuma, ki je po zelo jasni obrazložitvi potrebe dejanskega mednarodnega zedinjenja socijaldemokratskega proletarijata in socijaldemokratskih strank, ki so ostale zveste nauku razrednega boja in velikemu idealu proletarske internacionale, predlagal brezpogojno zedinjenje z italijansko socijaldemokratsko stranko.

Predlogu je sledila razprava, katere so se udeležili sodrugi Stravs (Idrija), Hreščak, dr. Ferfolja, Rovar, Regent, Srebrnič in mnogi drugi. Po razpravi, ki je bila zelo živahna in zanimiva, je bil sprejet z 58 glasovi naslednji predlog:

„Meddeželna skupščina slovenskega socijaldemokratskega proletarijata, vršča se v Trstu 21. septembra 1919, pripoznava potrebo zedinjenja politične organizacije slovenskega proletarijata v Julijski Benetiji z organizacijo italijanskega proletarijata ter nalaga vodstvenemu odboru, da sporoti vodstvenemu odboru italijanske socijaldemokratske zveze v Trstu pristop političnih organizacij slovenskega socijaldemokratskega proletarijata k politični organizaciji socijaldemokratske stranke v Italiji. Brezpogojni pristop slovenskega socijaldemokratskega proletarijata k politični organizaciji italijanskega socijaldemokratskega proletarijata ni, kakor se razume, v nikakršni zvezi s političnimi vprašanji narodne in nacionalistične narave.“

K drugi točki dnevnega reda, tičejo se taktike, politične organizacije stranke in socijaldemokratskega časopisa je poročal sodrug Regent. Sledila je živahna razprava, katere so se iznova udeležili sodrugi Stravs, Rovar, dr. Tuma in mnogi drugi. Skupščina je sklenila, da obnovi staro organizacijo in ustanovi odtake v krajih, kjer še ne obstoje, in naloži vodstvenemu odboru, da naj nemudoma stori vse za izdajanje slovenskega socijaldemokratskega lista, brez katerega bi bila socijaldemokratska propaganda težavna, če ne nemogoča.

Kar se tiče taktike, je skupščina sprejela predlog, ki izraža solidarnost slovenskega proletarijata v Julijski Benetiji z revolucionarnim proletarijatom vsega sveta, izjavlja solidarnost z vladavino delavskih svetov v ruski republiki ter odobrava njihov boj proti meščanski zvezi. Skupščina pripoznava potrebo, da se neprestano vzdržava revolucionarna propaganda med masami in z vsemi sredstvi ohranja nove proletarske socijalne tvorbe, da se jim zagotovi obstanek in pripravi polje za upostavo socijaldemokratske vladavine in onih pokrajinah, ki se doslej nahajajo pod meščanskim pritiskom. Skupščina izjavlja, da je proti vsaki politiki razrednega skupnega delovanja, proti nasilni metodi in sprejema program elekcionistične maksimalistične taktike.

Skupščina je končno izvolila tri člane v vodstveni odbor socijaldemokratske pokrajinske zveze za Julijsko Benetijo. Izvoljeni so bili sodrugi: dr. Henrik Tuma, Ivan Regent in Anton Jernejčič.

„Laboratore“ je pospremil to poročilo z nekaterimi pripombami, iz katerih gre radost italijanskih sodrugov na tem zedinjenju. „Bila je pač enotnost v političnem veroizpovedanju, toda upravnost te bili ločeni obe socijaldemokratski stranki, italijanska in slovenska. Danes je izginila tudi ta ločitev. Priklonitev teh pokrajin k Italiji, ki je napravila nas in Slovence državljane ene države, katera v razliko s staro Avstrijo ne goji narodnostnih razlik, ni samo omogočila, temveč naravnost

dajati civilnim osebam orožne liste in lovske karte. Glode lova ostajajo v veljavni zakon, ki so bili izdani že pred zasedbo po italijanski vojski.

Slovensko študentsko. Zaradi obolodosti dveh članov (gđ. Gradisarjeve in g. Bratuža) se ne bo moglo predstaviti Sudermannove „Časti“ ne more vršiti. Uprizoritev se prenese na soboto, 27. t. m. Ze razprodani listki so veljavni za sobotno predstavo. Predprodaja listkov se nadaljuje.

Idrijska realka. Podpisano ravateljstvo javlja, da se bo vršilo vpisovanje v I. razred v sredo, 1. oktobra, v višje razrede pa 3. oktobra. Ponavljajne, dodatne in sprejemne izkušnje v višje razrede se bodo vršile 2. oktobra, matura pa v ponedeljek, 6. oktobra. Kdor hoče vstopiti v I. razred, se mora osebno ali do tega duc pisмено ozglasiti pri ravateljstvu s krstnim listom in z ljudsko-solskim izprijevalom ali z izprijevalom zreloteste preiskunje na kakš ljudski šoli. — Vsak učence plača pri vpisovanju L. 140, nanovo vstopajoči pa še L. 168 sprejemnine. — Ravateljstvo državne višje realke v Idriji.

Izgubila se je v torek, 23. t. m., ponoči v kavarni „Commercio“ denarnica z 210 lirami, nekaj kosi srebrnega denarja in „spráškom“. Pošteni najditelj naj prinese denarnico ravateljstvu kavarne, kjer dobi dobro nagrado.

Tečaj francoskega jezika. Kakor je razvidno iz današnjega oglasa, odpre 1. oktobra v prostorih slovenske šole na Acquedotto št. 20 enani diplomirani profesor francoskega jezika g. Leon Colla tečaj za francoski jezik. Pončevad bo dvakrat na teden v popoldanskih urah, po dogovoru tudi predpoldne, po jako zmernih cenah. Opozorjamo naše čitatelje in posebno naše mladino, da se mnogosrebrno vpiše v ta tečaj, kjer se lahko v kratkem času nauči tega jezika in tako potrebnega jezika.

Tatvina. Neznani zlikovci so preteklo noč vdrli s ponarjenimi ključi v prodajalnico aprovizacijske komisije v ul. O. Galatti in odnesli precejšnjo množino sladkorja, slanice in kave. Škoda znaša 6475 lir.

Tudi v stanovanju Martje Slavkove v ulici Mazzanton 10 so sinoči vrh tatovi in ukradli za 275 lir perila in drugih stvari. Slavkova je tatvino javila karabinjerjem, katerim se je posrečilo še isto noč aretirati tatove. Leti so: Filip Fragiacomo, vojak Dominik Daaofrio in Ermiani Susalich. Vse tri so obdržali v zaporu.

Komaj je prevrnil večer ob 13 na ul. Stazione nekoga Humberta Norija, starega 30 let, ki je do bil razne poškodbe na glavi in na levem licu. Z letim avtomobilom so ga odpeljali v mestno bolnišnico, kjer so ga obvezali in ga nato, z ozirom na neznatne rane, odpeljali v ul. Ceppa št. 2, kjer stanuje.

Lov na hazardne igralce. V kavarni „Verde“ je majhna, skrita sobica, v kateri sedijo vsak večer ljudje, katerih edini namen je ta, da bi eden drugega „oskubili“. Tisočki tete kar tako iz žepa v žep. Policija je že zdavnaj zvedela za to skrivnostno sobico, toda čakala je ugodnega hipa, da bi zasledila čim več teh tičkov skupaj. Ta sročen in usodopon tip je prišel snoči. Igralci so se najlepše zabavali, ko so se vrata odprla, in v sobo je stopilo nekoliko civilistov, ki so pristopili k mizi in prišli vsak enega igralca pod pazduho. Vse protestiranje, vsa jeza je bila zastopaj, kajti civilisti niso bili civilisti, temveč — karabinjerji, ki so odpeljali prestrašeno družbo (kakih 15 oseb) v neko drugo sobico, kjer se ne igra tako lepo, kakor v kavarni „Verde“. Na mizi, ki so jo igralci zapustili na tako tragičen način, je ostalo 11.000 lir, katere so zaplenili karabinjerji.

Književnost in umetnost.

H. Sudermann: „Časti“. — (K sobotni predstavi.)

Socijalna drama „Časti“, je postavila avtorja v prve vrste najmodernejših pisateljev. Vse njegove novele in drame, ki jih je napisal pred tem umotvorom, so bile sprejete s hladnostjo; komaj da jih je kronika omenjala. Pozneje napisana dela so bila sicer sprejeta s priznanjem in navdušenjem, ali uspeh „Časti“ je dosegla le ena že: „Domovina“, in še ta je zaradi svoje vsenemske tendence.

„Časti“ ima naturalistično smer in je satira na naše družbene razmere. Tehnično je pisana mojstrsko, dialog je močan in vsebuje vse pogoje gledališkega efekta. Osebe so jasno očiščene, plastične in virtuozno orisane.

„Časti“ nile pravi Trst, ta popolni človek, ki stoji nad vsem in se nikomur več ne čudi, kajti izkopal se je iz predsojlov naše družbe, do mirne višine pravega človeka.

Časti nil Vse je te umetno iskane lepega izraza, ki mu je namen zakriti požaljenje po zunanjem ugledu. Zaradi tega je tudi toliko vrst časti, kolikor je družabnih krogov in vrst.

S Častjo se ponašajo aristokratski mladiči, kakor da bi jo imeli le oni v zakupu. Čast jim prepušča, da zapeljuje dekleta iz nižjih slojev, prepoveduje jim pa dvigniti onečastjenko k sebi. Kdor ne čuti v sebi take „časti“, ni kavalir! Denar in blesk sta sredstvi za doseg časti. Sodrga je brezčarna. In če bi tudi sodrga segla po časti, bi čast izgubila vse vrednosti. Čast, ki jo nosi sodrga v sebi, je plačljiva, četudi z denarjem, ki ga sama prisiuži svojim delodajalcem. Taki so principi častnega kavalirstva in tako je tudi njihovo ravnanje.

„Časti“ jes ramota naše družbe, služi samo za zrcalo pobašnoinm, za igračo lenuhom in za parfum mehužnežem.

„Časti“ nile vzklika Trst. Brez takozvane časti se da živeti! „Tisoče in tisoče let se že večerje ljudje solnce, se ne dajo zatemniti od fantoma časti in še danes jih živi devetstodevedeset tiso čin na isti način!“

In s čim naj se nadomesti Čast?

„Z dolžnostjo,“ odgovarja Trst.

Sudermann ne razpravlja samo o predmetu, katerega naslov nosi drama. Še ena teza se vije od začetka do konca tega dela.

Kapitalizem nosi gnulbo v sebi, a tudi tam za dvorščem ni zdravila! Luksurjozno procelle je okužil mamom, vlažno bivališče za dvorščem pa uboštvo. Ti in oni govore o zmagi, a se bližajo ekupnemu propadu, zakaj podobni so si v zlu. Nobeden ni slehiš, če drugačen je. Zmagal bo intelekt, pa naj pride odkoderkoli. A intelekt bo stal sam in ne bo priznaval družbe, iz katere je izšel.

Zuljeva roka ne lubi intelekta. Trdo delo, gad, ki trka na dur, in bič, ki žvižga nad onimi z dvorščca, vzneta zavist in sovraštvo do vsega, kar ne trpi enako.

Tudi čisti intelekt se težko sklomi. Robert, glavna oseba v drami, čuti instinktivno že kol po vrtnitvi v domovino, da ne razume več svojih. Isti jezik govore, pa je vendar drugačen. Sramuje se stana iz katerega je izšel, a vendar omahuje.

Almi prav, da dedike tvojeje — našega stana zadošča ramvaj.

Robert se bori še ni izčistil, kakor Trst, ki stoji samozavestno visoko nad vsem „šrov kot narava, krut kot resnica.“ Robert se vedno zida idile. In še vedno respektira blesk: Ko je srečal mogočnega Trsta, čime, ki je vsemogočno od Jokhama do Atenas mu je bilo pri duši „kot bi stal pred samim cesarjem.“

A intelekt, ki edini nosi v sebi načela za izboljšanje socijalne družbe, se bo izločil iz kast, in čim bolj bo sam, tem večja bo njegova sila, kajti:

„Kjer je manjšina, tam je pravica,“ pravi Ihsen.

Borzna poročila.	
Trst, dne 24. septembra 1919.	
Tečaj:	
Jadranska banka	250—253
Cosulich (Austroamericana)	475—485
Dalmatia (Parob. dr.)	300—310
Gerohimich	1400—1450
Lloyd	890—905
Lussino	1425—1475
Martinolich	380—390
Navigazione Libera Triestina	1435—1470
Oceania	420—440
Premuda	580—600
Tripovich	510—520
Assicurazioni Generali	16500—16750
Riunione Adriatica	3075—3150
Ampelea	430—440
Cement Dalmatia	280—290
Cement Spalato	330—345
Čistilnica petroleja (Raff. Offi. Mla.)	1750—1800
Čistilnica riza (Platura riso)	285—300
Krka	393—396
Tržaški Tramway	210—220
Tržaška tvornica olja	950—1000

MALI OGLASI

43LETNI vdovec, samostojen obrtnik, želi znanja v svrhu žužitve s pridnim delom ali vdovo brez otrok od 32-35 let staro. Le resne ponudbe s sliko pod „Obrtnik“ na lns. odd. Edinosti. 4111

VEČJA HIŠA, v zelo prometnem kraju pri kolodvoru, kjer se nahaja sodaj trgovina in kavarna, se proda, oziroma se odda v najem. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 4112

GOSPODIČNA išče gospoda ali gospico za poučevanje v italijanskem jeziku. Ponudbe pod „Uradnica“ na lns. odd. Edinosti. 4113

IŠČE se oženjen kmet za obdelovanje velikega posestva. Plačilo polovice pridelka. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 4114

TOVARNA na doželi išče zanesljivega vratarja, po možnosti blvsgega vojaka pri trem ali kosilci. Natančne ponudbe pod „Energetica“ na lns. odd. Edinosti. 4115

SLOVANI! Nikjer v Trstu ne dobite tako dobre črne in bele kave, kakor v kavarni ul. del Bosoo št. 10. Pripravoča se lastnica Martja Keplenk. 4116

KRMINSKI IZLETNIKI! Javite se s polnim imenom in naslovom ter poravnajte začeto na tak način. Moj naslov Vam je znan. Ivan Moljavec. 4117

KDOR se seli in prodaja sobe, naj prinese ponudbe na lns. odd. Edinosti. 4118

BVŠI REDAR išče mesto vratarja. Pahor, ul. Gioacchino Rossini št. 10. IV. 4119

HIŠA s 4 prostori, vrtom in vodnjakom pod vrhdelskim kolodvorom se proda. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 4120

PRODAM travnik in vinograd z izvorno vodo. 3600 sežnjav, v Zavljah, Monte Castiglione za Lir 12.600. Fotograf Jerkič, ul. Roma 24. 4121

DVOREC, Pendice di Scorcio pol. št. 404 s 704 m² vrta, vodnjakom itd. je na prodaj. Ponudbe kupcev sprejema dr. Ivan Kimovec, Trst, Oberdankov trg št. 5, I. 4101

PRODAM, oziroma zamenjam 2 konja za dve molzni kravi. Istotam se proda nova, lahka, odprta kočija, nov lovski voz in gij. Optime št. 33. 4102

DOSPEDI so krasni baržunasti klobuki po ugodnih cenah. Sprejemajo se naročila in popravila. — Novi močni salon, Corso Garibaldi 28. 4103

ZARADI odpotovanja prodam kompletno spalnico, jedilnico, salon, kabinjo. Ogledati v ul. 30. oktobra 17, H. od 8-11. 4100

LEPA nova kočija z novo konjsko opremo se proda na Opčinah 356, kavarna. 4107

PODRUŽNICA M. Bulič, ul. Udine št. 16 ima na prodaj veliko zalogo dalmatinskega žganja po L. 6.—. Toči se samo od 5 litrov naprej. Odprto od 9—10. 4108

VINSKI SODI so na prodaj, vsi v dobrem stanju, po nizki ceni. Ulica Udine 16, od 9-10. 4109

SLUŽKINJO, ki ena dobro kuhati, iščeta zakonca brez otrok. Predstaviti se je samo z dobrimi izprijevali Ul. Commerciale-Pendice Scorcio 352 (prej villa Robba). 4110

VEČJA množina dobrega vipavskega vina se dobi pri Josipu Blagonja, Svina občina Šmarje.

NAZNANILO.

Naznanjava gostilničarjem v Gorici in okolici, da sva odprla novo zalogo finega vina, vermoutha, marsale, žganja, katerega prodajava po zelo ugodni ceni.

E. NAMOR in E. KRAJNIK

Gorica, ulica Sv. Antona št. 2.

Izgubila

se je večeraj ob pol dvanajstih listica, v kateri so se nahajali važni dokumenti na ime A. S. Pošteni najditelj naj jo blagovoljno prinese v Škodoj št. 662 proti denarju, ki je bil v listici in majhni nagradi.

PRODAM približno 30 vagonov izvrstnega siru in 25 vagonov paradiznikove konzerve.

G. A. Pernet, Marcomer-Cagliari.

2 ALOGA UR IN ZLATANINE ... na veliko izbero se vdoži pri A. POVH v Trstu TRG GARIBALDI (BARRIERA) 3.

Istrsko novo vino.

Tvrška RACE & COMP. v Trstu trg Venezia 1, nabrežja Crumula 2, javlja svojim cenj. odjemalcem, da je došla večja množina novega belega istrskega vina, in razun tega priporoča prvotnostno staro črno in belo vino, vermouth, marsalo in trepinovce. Telefon št. 24-95.

VILA

krasno ležeča, v bližini Maribora, z 12 sobami ter vsem komfortom, gospodarskim poslopjem in 20 jh. arrond. zemljišča (vinogradi, sadni vrt, njive, travniki, gozd) se proda. Pripravna za penzionista, ki ima veselje do ekonomije. — Pojasnila daje A. Tavcar, stavbenik, Ljubljana, Gospod. sveška (Mar. Ter.) c. št. 6. —

PARIŽAN,

diplomiran profesor francoskega jezika

odpre

1. oktobra t. l. tečaj francoskega jezika

v slovenski šoli ulica Acquedotto 20.

Prijave sprejema do 1. oktobra od 17 do 19 v imenovani šoli.

ZOBOZDRAVNIK

D. MRAČEK TRST

Corso 24, I. nadstropje

Ordinira od 9-12 dop. in od 3-6 pop.

Brezplačno izdiranje zob, plombiranje in umetni zobje

Najboljše **OLJE** vseh vrst

se dobi po konkurenčnih cenah v Trstu ulica Commerciale št. 5, pri trvrčki

J. Pipan & Co

UMETNI ZORJE

z in brez čeljusti, zlate krone in tudi obrobli

VILHEM TUSCHER

TRST, ul. 30. oktobra (ex Casarini) 18, II.

Ordinira od 9 predp. do 6 večer.

Šolski zvezki

in druge šolske potrebščine se dobijo na drobno in debelo v

Knjižarni Kat. Tisk. društvo

v Gorici, ul. Carducci št. 2.

Vinarska zadruga v Tomaju</